Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Ministerie van Economische Zaken (Mijnbouw)
staatssecretaris H. Vijlbrief
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

team
Beleid leefomgeving

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
262221-2023:803764	262221-2023		J.H. Laarman

datum	telefoon	fax	e-mail
5 september 2023	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Reactie op adviesverzoek Schoonebeek-447

Geachte heer Vijlbrief,

Inleiding
De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) heeft plannen om de oliewinning in Schoonebeek te hervatten en het vrijkomende productiewater te injecteren in het gasveld Schoonebeek.
Daarvoor heeft de NAM vergunningaanvragen bij u ingediend in het kader van de WABO en de mijnbouwwet. De WABO aanvraag is door het ministerie van EZK aan ons college om advies voorgelegd. De mijnbouwaanvraag zal aan ons in een later stadium worden voorgelegd. Deze aanvragen maken deel uit van een gebiedsproces dat al meer dan jaar geleden door u in gang gezet is. Het gebiedsproces kent drie zogenaamde sporen: een vergunningsspoor, een ontzorgingsspoor en een bijdragenspoor. Dit gebiedsproces loopt vooruit op de implementatie van uw contourennota waarmee u de wetgeving en de uitvoeringspraktijk rondom mijnbouwvergunningen wilt herzien.

De voornemens van NAM zijn in de loop van het gebiedsproces aangepast. In grote lijnen omvatten ze nu het volgende. NAM wil zowel op de locatie SCH-447 aan de Beekweg nabij Schoonebeek in de gemeente Emmen, als op de locatie SCH-313 in de gemeente Coevorden 2 nieuwe putten boren voor de injectie in het gasveld Schoonebeek van water dat vrij komt van oliewinning. Voor locatie SCH-447 gaat het om een toename van de waterinjectie met 3.500m3 per dag. De injectiebuizen en toevoerbuizen worden uitgevoerd in materiaal wat chemisch bestand is tegen het productiewater. De infrastructuur voor oliewinning zelf blijft ongewijzigd. Voor de stoomopwekking worden op het terrein van de OBI (olie behandelingsinstallatie) E-boilers bijgeplaatst. Voor deze E-boilers hebt u al een vergunning afgegeven.

In dit schrijven gaan we in op uw concrete adviesaanvraag en de voornemens van NAM.

WABO-aanvraag
Op 21 april heeft NAM de WABO-aanvraag ingediend om 2 putten te boren op locatie SCH-447 en middels deze nieuwe putten waterinjectie te mogen toepassen. Juridisch wordt het opgevat als het “verandering van de inrichting”. In de bestaande vergunning wordt al injectie toegestaan van water dat vrijkomt van gaswinning en oliewinning (maximale injectie 300.000 m3/jaar). In de praktijk vindt nu alleen injectie plaats van water afkomstig van gaswinning. Met de wijziging worden veel grotere volumes toegestaan.

Het gaat om een zgn. uitgebreide procedure (26 wk.) ingevolge de Algemene Wet Bestuursrecht.
De aanvraag betreft niet alleen de realisatie-, maar ook de gebruiksfase.
Gebruikelijk hebben WABO-aanvragen betrekking op de biosfeer, voor diepere lagen is de Mijnbouwwet c.a. van toepassing. Maar deze WABO-aanvraag betreft ook de diepe ondergrond. Het Waterinjectiemanagement plan is een onderdeel van deze aanvraag, alsook de Bodem Risico Analyse, het Waterinjectieprotocol en de toe te passen mijnbouwhulpstoffen. Uw ministerie heeft TNO-AGE en SodM ook om advies gevraagd. Ons is gevraagd u voor 15 september 2023 te adviseren over deze WABO-aanvraag. Uw oordeel op de WABO-aanvraag van NAM is cruciaal voor het al dan niet toepassen van waterinjectie als methode van verwerking van het productiewater wat vrij komt bij oliewinning uit het olieveld Schoonebeek.

Mijnbouwaanvraag
Op 12 juni 2023 heeft NAM ook een aanvraag ingediend bij uw ministerie voor de wijziging van het winningsplan gasveld Schoonebeek. In dit winningsplan wordt naast de al vergunde winning van gas en de al vergunde injectie van productiewater van gaswinning ook de injectie van de veel grotere stroom van productiewater van de oliewinning beoogd. In deze aanvraag worden o.a. seismische aspecten en bodemdaling behandeld. De aspecten die de diepe ondergrond betreffen zijn dus verdeeld over de beide vergunningaanvragen. Deze mijnbouwaanvraag is eveneens om advies voorgelegd aan TNO-AGE en aan SodM en zal aan ons in een later stadium worden voorgelegd conform de mijnbouwwetgeving.

Primaire reactie op adviesverzoek
Voor ons is van belang dat de plannen alleen doorgaan als dit veilig en vertrouwd is voor mens en milieu en diepe ondergrond. Wij begrijpen dat de WABO-aanvraag en de mijnbouwaanvraag afzonderlijke juridische entiteiten zijn en eigen procedures kennen. Maar naar onze mening is het wenselijk dat deze in samenhang met elkaar worden beschouwd. En dat er een integrale toetsing plaats vindt van de plannen van de NAM.

Dit schrijven bevat daarom nog geen stellingname over de waterinjectie. Wij vragen u alle aanvraag documenten die betrekking hebben op de diepe ondergrond voor advies aan SodM en TNO-AGE voor te leggen. Wij stellen ons op het standpunt dat het hebben van kennis over de inhoud van deze adviezen nodig is voor een goede vervulling van onze adviestaak (zie art. 3:7 Awb). Na onze kennisname van de adviezen SodM en TNO-AGE kan er aanleiding zijn om ons opnieuw tot u te wenden. Wij verzoeken u dringend om deze adviezen vóór het ter inzage leggen van een ontwerpbesluit aan ons te doen toekomen en ons de tijd te geven om u op dat moment, op basis van een volledig dossier, van advies te dienen.

De Wabo-aanvraag omvat ook enkele bouwtaken. Wij zijn bereid om op uw verzoek de planologische en bouwaspecten van de WABO-aanvraag te toetsen. U ontvangt daarover separaat bericht.

Verder merken we op dat NAM in de WABO-aanvraag melding maakt van een geldend winningsplan. De voorgenomen waterinjecties passen qua volume niet binnen dit winningsplan. Een verwijzing naar de aangevraagde wijziging van het winningsplan Schoonebeek aardgas lijkt ons passender.

TNO-review
In opdracht van de 4 regionale overheden (provincie Drenthe, gemeente Emmen, gemeente Coevorden en waterschap Vechtstromen) hebben TNO-AGS en KWR een review uitgebracht op onderzoeken van RHDHV waarmee NAM haar keuze onderbouwt om te kiezen voor waterinjectie als verwerkingstechniek voor het productiewater. De bemerkingen die TNO heeft geplaatst konden worden meegenomen in de uitwerking en de toetsing van de plannen van NAM, aldus RHDHV. Wij verzoeken u expliciet te maken, c.q. te laten verwerken in de aanvraagstukken hoe de bemerkingen van de review zijn verwerkt. Voor ons is e.e.a. nu niet herkenbaar.

Toezeggingenkader
NAM heeft een toezeggingenkader geformuleerd. Dit is één van de tastbare resultaten van het ontzorgingsspoor van het gebiedsproces. Dit toezeggingenkader is mede door u ondertekend.
Zo veel als mogelijk zouden deze toezeggingen opgenomen worden in de aanvraag- en vergunning documenten. De verwerking van deze toezeggingen is voor ons nu niet herkenbaar. We verzoeken voor ons en de inwoners van het gebied helder inzicht te bieden hoe het toezeggingenkader terugkeert in vergunningenstukken.

Herevaluatie waterinjectie
De herevaluatie van de waterinjectie in Twente komt voort uit de vergunning voor de waterinjectie in Twente. We gaan ervan uit dat u een soortgelijke herevaluatie verplichting opneemt in de vergunning voor de waterinjectie in het gasveld Schoonebeek. In de aanvraag anticipeert NAM daar ook al op.

Winningsplan oliewinning Schoonebeek
In de stukken wordt melding gemaakt van het winningsplan Schoonebeek aardgas en de WABO-aanvragen. We veronderstellen dat er ook een functionele samenhang is met het winningsplan Schoonebeek olie. In hoeverre sluiten deze vergunningen en beoogde vergunningen correct op elkaar aan? Zijn er aanleidingen om de voorschriften van het winningsplan Schoonebeek olie ter herzien? Naar onze mening moeten alle betrokken vergunningen actueel zijn conform de jongste inzichten en voorzien zijn van periodieke herijkingsmomenten.

Actieve rol ministerie EZK
Naast dat u in de vergunning opneemt dat NAM dient te streven naar vermindering van de toe te passen mijnbouwhulpstoffen, roepen we u op daar zelf ook een actieve rol in te spelen. Het komen tot een uitvoeringspraktijk met minder mijnbouwhulpstoffen en afbreekbare mijnbouwhulpstoffen is in het belang van alle mijnbouwactiviteiten, bijvoorbeeld ook van geothermie.

In de review door TNO-AGS / KWR werd duidelijk dat scheidingstechnieken nog niet zo ver zijn gevorderd dat gehele of gedeeltelijke zuivering kansrijke alternatieven zijn voor de verwerking van productiewater. Wij roepen u op zelf ook een actieve rol te spelen in de ontwikkeling van scheidingstechnieken. Daarmee kan bij een volgende evaluatie een reëel alternatief ontstaan voor waterinjectie teneinde te komen tot minder niet-herbruikbare afvalstoffen.

Waterinjectie gaswinning
In het gasveld Schoonebeek wordt al geruime tijd water geïnjecteerd dat vrijkomt bij gaswinning van diverse kleine velden. Op locatie SCH-447 wordt put SCH-597 benut om water te injecteren dat vrijkomt bij gaswinning. Put SCH-597 is een herbestemde gasproductieput. Het productiewater van een aantal gasvelden wordt met tankwagens gebracht naar het ontvangststation op locatie SCH-313 in de gemeente Coevorden. Vandaar wordt het via een leiding verpompt naar locatie SCH-580 en doorgepompt naar locatie SCH-447. We adviseren u de injectie van productiewater uit gaswinning te heroverwegen en te laten onderzoeken of dit via nieuwe putten en leidingen kan plaats vinden. Daarmee kan ook oude infrastructuur worden opgeruimd.

Communicatie
Als de ontwikkelingen doorgaan, breken er momenten aan dat eenieder zijn of haar zienswijze kan indienen op voorgenomen vergunningverlening. Het verdient de voorkeur om actief informatie te delen in Schoonebeek en omgeving aan de hand van concrete en getoetste informatie.
Er bestaan nog veel vragen en zorgen, daarnaast circuleren er ook misvattingen.
Deze actieve informatievoorziening kan goed worden ingebed in het vervolg op het ontzorgingsspoor.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen

de gemeentesecretaris	de burgemeester
M. Plantinga-Leenders	H.F. van Oosterhout